

D 19/07

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan från Ekobrottsmyndigheten rörande auktoriserade revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende.

Av handlingarna i ärendet framgår att A-son i början av år 2004 valdes till revisor i ett aktiebolag. Uppdraget förmedlades av en redovisningskonsult som bolaget hade anlitat och som A-son tidigare hade samarbetat med. Redovisningskonsulten uppgav att bolaget var vilande och att företagsledaren planerade att börja driva en verksamhet under år 2004. A-son hade inte någon direkt kontakt med bolagets företrädare eller med den föregående revisorn, utan kontakterna med bolaget gick genom redovisningskonsulten. A-son avgav en revisionsberättelse för räkenskapsåret 2003 den 16 juli 2004. Revisionsberättelsen innehöll en upplysning om att han hade valts till revisor i bolaget efter räkenskapsårets utgång, men avvek i övrigt inte från standardutformningen.

Enligt årsredovisningen för räkenskapsåret 2003 uppgick bolagets balansomslutning till 62 326 kr och det egna kapitalet till 52 326 kr. I årsredovisningen redovisade bolaget en kundfordran om 30 000 kr som kvarstod som obetald sedan det föregående räkenskapsåret.

Vid en förundersökning som inleddes i juni 2004 uppdagades att det hade bedrivits en relativt omfattande verksamhet i bolaget under räkenskapsåret 2003, som inte avspeglats i bolagets redovisning. Bland annat hade det satts in sammanlagt ca 2,5 miljoner kr på bolagets postgiro-konto, och det hade förekommit över hundra uttag från kontot. Den ingående balansen på postgirokontot räkenskapsåret 2003 var 19 907 kr. Per balansdagen uppgick saldot till 21 695 kr.

RN har tagit del av A-sons revisionsdokumentation för räkenskapsåret 2003.

A-son har anfört i huvudsak följande.

Vid revisionen gjorde han en kreditbedömning av bolaget och kunde då konstatera att det inte fanns några skulder eller ansökningar om betalningsföreläggande registrerade hos Kronofogdemyndigheten.

Det redovisningsmaterial som han fick tillgång till bekräftade att bolaget var vilande. Han fann inte heller några andra uppgifter vid sin revision som gav honom anledning att misstänka att bolaget inte var vilande eller att det hade förekommit oegentligheter. Han valde därför att inrikta sin granskning på de största posterna, nämligen bolagets postgirokonton och kundfordringarna. När det gäller postgirokontot uppgav redovisningskonsulten – som hade upprättat bolagets löpande bokföring samt bokslutet och årsredovisningen – att det var avstämt och att det endast hade förekommit ett fåtal transaktioner under året. A-son bedömde då att risken för felaktigheter och oegentligheter var mycket liten. Han beaktade också att när ett bolag anlitar en extern redovisningskonsult så svarar normalt konsulten för en viss intern kontroll av bolaget. Själv kontrollerade han att saldot på postgirokontot stämde överens med huvudbok, balansrapport och årsredovisning. Vid den avstämningen hade han tillgång till det första kontoutdraget för räkenskapsåret 2004. Vid granskningen av kundfordran om 30 000 kr hade han tillgång till handlingar som visade vem kunden var. Han kontaktade också redovisningskonsulten som uppgav att fordran inte var föremål för någon tvist. I arbetspapperen antecknade han att det skulle göras en förnyad bedömning av posten vid nästa års revision.

Bolaget hade varit vilande sedan det bytte ägare i slutet av år 2002. Med hänsyn till detta ansåg han inte att det var nödvändigt att kontakta den föregående revisorn. Han bedömde inte

heller att han behövde träffa företagsledaren innan verksamheten i bolaget hade påbörjats. Han hade en hög uppfattning om redovisningskonsultens kompetens, och hade inte någon anledning att tro att denne skulle lämna felaktiga uppgifter. Han fick inte kännedom om förundersökningen förrän efter att han hade avgett revisionsberättelsen.

A-son har vidare påpekat att det faktum att bolagets egna kapital endast uppgick till drygt 50 000 kr borde ha framgått även för en extern läsare av årsredovisningen. Den information som en revisor lämnar i revisionsberättelsen när aktiekapitalet är förbrukat till mer än hälften, tjänar endast som en upplysning om att styrelsen har informerats om skyldigheten att upprätta en kontrollbalansräkning.

RN gör följande bedömning.

A-son har anpassat sin granskning efter att bolaget – enligt de uppgifter som han hade fått – var vilande. Uppgiften om att det rörde sig om ett vilande bolag hade han fått från bolagets redovisningskonsult, och inte direkt från företagsledaren. Även om A-son inte hade någon anledning att tro att redovisningskonsulten medvetet skulle lämna oriktiga uppgifter, så borde det åtminstone i någon mån ha påverkat hans riskbedömning att han inte själv hade varit i kontakt med företagsledaren och haft tillfälle att bedöma dennes trovärdighet. Vidare kan konstateras att det även vid den begränsade granskning som A-son genomförde framkom omständigheter som enligt RN:s mening inte framstår som typiska för ett vilande bolag som nyligen bytt ägare. En av dessa var att saldot på bolagets postgirokonto hade ökat under räkenskapsåret. En annan var att bolaget hade en kundfordran om 30 000 kr som kvarstod som obetald sedan det föregående räkenskapsåret.

Sammantaget finner RN att omständigheterna var sådana att A-son hade anledning att utvidga sin granskning. Detta gäller särskilt frågan om kundfordrans existens och värde. Bolagets egna kapital uppgick endast till drygt 50 000 kr per balansdagen, och även en liten nedskrivning av kundfordran skulle därför ha inneburit en skyldighet för bolagets styrelse att upprätta kontrollbalansräkning.¹ Under de omständigheterna hade A-son inte fog för att enbart förlita sig på redovisningskonsultens uppgift om att fordran inte var tvistig. När det gäller bolagets postgirokonto skulle A-son ha begärt ut kontoutdrag för det aktuella räkenskapsåret i stället för att nöja sig med att granska det första kontoutdraget för det efterföljande räkenskapsåret. Han skulle då på ett enkelt sätt ha kunnat kontrollera att alla transaktioner på postgirokontot hade redovisats i bolagets bokföring. RN finner således att A-sons granskning har varit otillräcklig i de här avseendena.

A-sons granskning har inte skett i enlighet med god revisionssed och han har härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. Det som ligger honom till last är dock inte allvarligare än att åtgärden kan stanna vid en erinran.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av Revisornämnden. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, kammarrättspresidenten Hans-Jörgen Andersson, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, auktoriserade revisorn Ulf Järlebro, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson,

¹ Jämför 25 kap. 13 § aktiebolagslagen (2005:551). Om styrelsen inte uppfyller sin skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning skall revisorn anmärka på detta i revisionsberättelsen enligt 9 kap. 33 § andra stycket aktiebolagslagen. I den äldre aktiebolagslagen (1975:1385) fanns motsvarande bestämmelser i 13 kap. 12 § respektive 10 kap. 30 § andra stycket.

revisionsdirektören Göran Raspe samt avdelningsdirektören Elin Eriksson som föredragit ärendet.

Skiljaktig mening har anmälts av skattedirektören Vilhelm Andersson, som anför följande. A-son hade på ett synnerligen enkelt sätt kunnat förvärva kännedom om bolagets aktiviteter. Hans granskning har således varit klart otillräcklig. A-son skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. Jag anser att varning är en lämplig åtgärd.